

ADRODDIAD I'R CABINET

22 MAI 2018

Aelod Cabinet: Cyngorydd Peredur Jenkins, Aelod Cabinet Cyllid

Pwnc: Cyfrifon Terfynol 2017/18 – Alldro Refeniw

Swyddog cyswllt: Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid

1. Y penderfyniad a geisir / pwrpas yr adroddiad

Gofynnir i'r Cabinet:

- 1.1 Ystyried a nodi sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2017/18.
- 1.2 **Cymeradwyo'r symiau i'w cario 'mlaen** (y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig" o'r talfyriad yn **Atodiad 1**), sef -

ADRAN	£'000
Oedolion, Iechyd a Llesiant	(100)
Plant a Theuluoedd	100
Addysg	0
Economi a Chymuned	(35)
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	100
Amgylchedd	(100)
Ymgynghoriaeth Gwynedd	(82)
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	(66)
Cyllid	(66)
Cefnogaeth Gorfforaethol	(67)

- 1.3 Cymeradwyo'r argymhellion a'r trosglwyddiadau ariannol canlynol (sydd wedi'u egluro yn **Atodiad 2**) –
- Trosglwyddo £457k, cyfwerth â grant cefnogi gwasanaethau cymdeithasol dros y gaef i gronfa benodol er mwyn cefnogi hyblygrwydd a hwyluso trawsffurfio yn y maes Oedolion i'r dyfodol.
 - Cynaeafu (£37k) o'r tanwariant sef y swm uwchlaw (£100k) Oedolion, Iechyd a Llesiant, i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r adrannau sydd yn gorwario eleni.
 - Yr Adran Plant a Theuluoedd i dderbyn cymorth ariannol un-tro o £676k i leddfu rhan helaeth o orwariant 2017/18, gan ganiatáu iddynt symud ymlaen i wynebu her 2018/19.

- Trosglwyddo £207k ei ddileu gorwariant yr Adran Addysg, tra fod polisiau a threfniadau cludiant yn cael eu hadolygu.
- Yr Adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol i dderbyn cymorth ariannol un-tro rhannol o £203k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario mlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2018/19.
- Trosglwyddo £378k o danwariant 2017/18 yr Adran Amgylchedd i gronfa benodol, yn ymwneud â bysus a chost llwybrau, i'w ddefnyddio yn 2018/19.
- Cynaeafu (£89k) o danwariant yr Adran Amgylchedd sef y swm uwchlaw (£100k), i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r adrannau sydd yn gorwario eleni.
- Cynaeafu (£894k) o'r tanwariant net ar gyllidebau Corfforaethol (ar Ostynigiad Treth Cyngor, bidiau a chyllidebau a ddychwelwyd gan adrannau ac ar benawdau eraill), a'i drosglwyddo i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2017/18.
- Trosglwyddo £66k o'r Gronfa Cynorthwyo'r Strategaeth Ariannol, sef y balans sydd angen, i gynorthwyo'r adrannau sydd yn gorwario.

1.4 Cymeradwyo'r trosglwyddiadau ariannol o gronfeydd penodol fel a amlinellir yn Atodiad 3 yn dilyn adolygiad o'r cronfeydd, sef:

- Cynaeafu (£2.915m).
- Neilltuo £2.749m ar gyfer Cynllun y Cyngor.
- Neilltuo £166k ar gyfer materion gwastraff.

2. Cyflwyniad / Cefndir

- 2.1 Yn gyffredinol, er gwaethaf parhad y gofynion i gyflawni arbedion a thoriadau, **mae sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2017/18 yn cadarnhau y bu rheolaeth ariannol effeithiol gan yr Aelodau Cabinet perthnasol, penaethiaid adrannau a rheolwyr cyllidebau.** Wrth gwrs, mae hynny wedi'i gefnogi gan waith monitro proffesiynol ein cyfrifwyr, ynghyd â gwaith herio adeiladol fel bo angen gan y Cabinet, y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu, a'r Tîm Rheoli Corfforaethol.
- 2.2 Felly, **gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo sefyllfa ariannol derfynol 2017/18 er mwyn galluogi'r Adran Gyllid i symud ymlaen i gynhyrchu, ardystio a chyhoeddi'r datganiadau ariannol statudol cyn 30 Mehefin,** ac wedyn eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu i graffu ar 19 Gorffennaf 2018.

3. Adrannau'r Cyngor

- 3.1 **Ar y cyfan, cadarnhaf y bu cyllidebau mwyafrif o'r adrannau dan reolaeth eleni.** Mae talfyriad o sefyllfa derfynol yr holl adrannau wedi'i amlinellu yn Atodiad 1, gyda'r symiau i'w cario 'mlaen (yn amodol ar gymeradwyaeth y Cabinet) yn y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig". Yn Atodiad 2, mae manylion pellach ynglŷn â'r prif faterion a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol i'r hyn a adroddwyd yn flaenorol, ynghyd â sawl argymhelliad penodol. Mae'r argymhellion rheiny wedi'u hamlygu er ystyriaeth uchod yn 1.3.
- 3.2 Roedd sefyllfa ariannol mwyafrif yr adrannau yn tanwario, ac wedi'i ragamcanu'n gywir yn ystod 2017/18. Ond nodaf y bu gwelliant sylweddol yn sefyllfa ariannol yr **Adran Oedolion** yn chwarter olaf o'r flwyddyn, yn dilyn derbyniad grant gan Lywodraeth Cymru yn hwyr yn y flwyddyn ar gyfer cefnogi gwasanaethau cymdeithasol dros gyfnod y gaeaf.
- 3.3 Bu gorwariant ar wasanaethau gweithredol a lleoliadau gan yr Adran **Plant a Theuluoedd**, ar gludiant gan yr Adran **Addysg** ac yn y maes gwastraff a pheirianeg gan yr Adran **Priffyrdd a Bwrdeistrefol**.
- 3.4 **Yn Atodiad 1, adroddir ar sefyllfa tanwariant / gorwariant pob adran i'r Cabinet, fydd yn cymeradwyo'r symiau sydd i'w cario 'mlaen.** Mae Rheoliad Gweithdrefn Ariannol 16.3.1 yn manylu ar y trefniadau ar gyfer symiau i'w "cario 'mlaen" ar ddiwedd y flwyddyn. Mae tri cais i'r Cabinet i ddileu diffyg adrannol, dau gais i drosglwyddo arian i bwrpas penodol a dwy adran gyda sefyllfa tanwariant sydd uwchlaw'r trothwy £100,000 ar gau cyfrifon 2017/18, ac felly gyda tanwariant i'w gynaeafu. Mae cais hefyd i ddefnyddio £66k o'r gronfa Cynorthwyo'r Strategaeth Ariannol sef y balans i gyllido yr adrannau sydd yn gorwario.
- 3.5 Yn gyffredinol, lle mae'r adrannau wedi tanwario, mae'r sefyllfa hwnnw am un tro yn 2017/18 yn unig.
- 3.6 Yn y mwyafrif o'r cyllidebau lle bu gorwariant yn 2017/18, rhoddwyd ystyriaeth briodol i'r anghenion a chyfleon perthnasol yng nghylch cyllidebu 2018/19, ac mae'r mwyafrif o'r materion hynny eisoes wedi'u cyfarch yn y strategaeth ariannol ar gyfer 2018/19 (drwy weithrediad rheolaethol i atal tueddiad a/neu drwy addasu'r gyllideb).

4. Ysgolion

- 4.1 Mae rhan o Atodiad 2 yn manylu ar sefyllfa cyllidebau'r ysgolion, lle mae statud wedi cyflwyno grym dirprwyedig i gyrrff llywodraethu gario balansau ymlaen ar ddiwedd blwyddyn ariannol. Mae'r cyfanswm sirol o falansau'r ysgolion wedi cynyddu o £2.9m i £4.0m yn 2017/18, ac yn cynnwys grant cynnal eiddo o £661k a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar ddechrau

Mawrth 2018. Byddwn yn cyhoeddi gwybodaeth fanwl am falansau ysgolion unigol cyn hir mewn 'Datganiad Adran 52'.

- 4.2 Mae gan yr Adran Addysg drefniadau ar gyfer herio'r ysgolion unigol i gyfiawnhau'r angen am eu balansau, ac maent yn gofyn i'r penaethiaid a chyrrff llywodraethu'r ysgolion perthnasol i egluro'u bwriad i ddefnyddio eu balansau (yn arbennig rheiny sydd gyda balansau dros 5% o'i gyllideb).
- 4.3 Mae cyfanswm diffygion ariannol ysgolion wedi lleihau o £420,471 (12 Cynradd, 4 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2017 i £306,394 (2 Cynradd, 3 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2018. Cadarnhaf bydd yr Uned Gyllid perthnasol hefyd yn sicrhau bydd penaethiaid a chyrrff llywodraethol yr ysgolion sydd â diffygion ariannol yn delio gyda nhw.

5. Cyllidebau a Chronfeydd Corfforaethol

- 5.1 Bu tanwariant un-tro o (£894k) ar nifer o benawdau y gyllideb gorfforaethol ddiwygiedig eleni, fel amlinellir yn rhan olaf Atodiad 2. Mae (£894k) o'r tanwariant net yma ar gael i liniaru gorwariant adrannau, gyda chyfraniad o £66k pellach, i'w ryddhau o'r gronfa i gynorthwyo'r Strategaeth Ariannol.
- 5.2 Adolygwyd digonolrwydd cronfeydd penodol y Cyngor gan y Pennaeth Cyllid unwaith eto wrth gau'r cyfrifon eleni, yn unol â'r polisi a gymeradwywyd dair blynedd yn ôl. Llwyddodd yr adolygiad yma i gynaeafu £2.915m o adnoddau, fel amlinellir yn Atodiad 3.
- 5.3 Mae'r £2.749m i'w neilltuo ar gyfer blaenoriaethau Cynllun y Cyngor, a £166k ar gyfer materion gwastraff.
- 5.4 Gyda chefnogaeth y Cabinet, os defnyddir y tanwariant fel argymhellir ym mharagraff 1.3 uchod, trwy reolaeth effeithiol o'i gyllidebau, bydd y Cyngor wedi llwyddo i gyllido ei holl wariant yn unol â'r bwriad am 2017/18. Gan gynnwys defnyddio £1.013m o falansau cyffredinol y Cyngor yn 2017/18 (yn unol â'r Strategaeth Ariannol cymeradwyodd y Cyngor ar 2 Mawrth 2017), gan adael balans o £5.897m.

6. Camau nesaf ac amserlen

- 6.1 Yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, a Chod Ymarfer Cyfrifo CIPFA, rhaid i'r Prif Swyddog Cyllid ardystio datganiadau ariannol statudol 2017/18 y Cyngor cyn 30 Mehefin. Gan fod cwtogiad yn yr amserlen statudol dros y blynyddoedd nesaf, bu ymgais eleni i gwtogi'r amserlen mewn paratoad, a hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu yn y broses.
- 6.2 Pwrpas yr adroddiad yma yw manylu ar y sefyllfa alldro o ran tanwariant neu orwariant adrannau unigol, a gwariant y Cyngor yn ei gyfanrwydd yn 2017/18.

Byddwn yn ystyried y wybodaeth yn sgil hynny er mwyn medru adlewyrchu'r sefyllfa yn y cyfrifon terfynol.

- 6.3 Fe adlewyrchir yma'r sefyllfa a'r wybodaeth ddiweddaraf, ac wrth ddod â'r broses i derfyn, gallasai fod rhywfaint o newidiadau pellach. Fodd bynnag, ni ragwelir y bydd newid sylweddol yn y sefyllfa gyffredinol.
- 6.4 Bydd yr Adran Cyllid yn cynhyrchu datganiadau ariannol statudol 2017/18 i'w ardystio gan y Pennaeth Cyllid cyn 30 Mehefin a'u cyflwyno i'w craffu gan y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 19 Gorffennaf 2018.

Barn yr aelod lleol

Dim yn berthnasol

Barn y swyddogion statudol

Y Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o ran priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys.

Atodiadau

Atodiad 1 - sefyllfa tanwariant / gorwariant terfynol pob adran

Atodiad 2 - prif faterion cyllidebol a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol

Atodiad 3 - adnoddau wedi'u cynaeafu o adolygu cronfeydd